

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De institutis coenobiorum

Cassianus, Johannes

[Basel], nach Sept. 1485

Collatio habita cum abbe pynufio de penitentie fine et satisfactionis
indicio

[urn:nbn:de:bsz:31-306702](#)

Collatio xx abbatis Pynufij

mobī huius penitus iam extirpasse cognoverit. explorande si volet gratia cōstitatis interdum etiam aliquam exploratricem sui imaginationē possit admittēre. Ceterum ab his qui adbuc minus firmi atq; perfecti sunt hanc examinationē nullatenus puenit usurpari. vt coniunctionē femineā. et palpationē qdāmodō tenuerāt atq; mollē corde ptractēt erit enī eis magis noxia qj̄ salubris. Qdāc experimentū huiuscemodi hominib; pī hac ratione suppetere. vbi et i experimento ipm est qdā vitatur. et in ipsa exploratio ne discrimen. Cum ergo perfectissima quis virtute fundatus ad illeceb;ā blādientium cogitationum nullum mētis assensum nullam carnis cōmotionez in se deprehenderit excitari certissima puritatis sue capiet documenta ita ut ad hāc se firmitatē puritatis exercens castitatis atq; incorruptionis bonū. nō solū mēte pollideat. s; etiā si corporalē femie attractū causa cuiuscunq; vt solet necessitatē. attulerit. penitus sensu passionis ignoret. Hoc abbas iohannes cū hore non refectionē imminere sensisset. collationē fine conclusit.

Explicit collatio abbatis iohānus de fine cenobite et heremite
Incipiunt capitula collationis abbatis pynufij de penitentie fine et satisfactionis indicio.

Lap.i.

- D**e abbatib; pynufij humilitate et eiusdem latebia.
- vij De adūtu nostro ad abbate pynufium.
 - iiij Interrogatio de penitentie fine et satisfactionis indicio.
 - iiiij Responsio de humilitate interrogacionis nostre.
 - v De modo penitentie et indulgentie documento.
 - vi Interrogatio an r̄miniscēda sint pro cordis compūctiōe pctā.
 - vij Responsio quouiq; anteriorum

- vij actuū recordatio sit habēda.
- ix De diversis pñie fructibus.
- x Qdā utilis sit pfectus oblinio pccati et q flagiorū recordatio sit vitanda.
- x De satisfactionis īdicio et oblinione preteritorū criminū.
- xi In quo tempaliter sit agenda penitudo et in quo finem habere possit.

Expliciūt capitula. Incipit collatio habita cum abbate pynufio de penitentie fine et satisfactionis indicio.

De abbatib; pynufij humilitate et eiusdem latebra. Lap.i.

Reclar

ac singulari viri abbatis pynufij de fine penitentie precepta dicturus. magnā materie partē mibi videoz amputare si humilitatē ei laudem. quā in quarto institutionum libro. qui est super insluendis renunciātibus titulatus. b;zeui sermone perscrinx. eram. lectoris faslibo consuleus. hic silētio pretermittam. cum presertim multi illius opusculi noticiam nō habentes in hanc possint incurtere lectionē. et omnis dictorū vacillet auctoritas. si dicentis meritum subtrahatur. Hic siquidē cū haud longea panephisi egyptia ut illic dictum est ciuitate abbas et presbiter in genti cenobio presideret. tantum q; eum in omni illa prouincia virtutum suarū atq; signorum gloria sublimasset. vt si ibi iam videretur retributione laudis humanae laborum suorum recepisse mercedem. timēs n̄ sibi specialiter innisa popularis fauoris inanitas. fructum premij vacuaret eterni. occulte monasteriū suum fugiens. ad intima thabennē suum monachorum secreta contendit.

Collatio xx Abbatis Pynufij

vbi non herem solitudinem. nō singula
ris vite vbertatem. quā etiam imperfecti
quiq; laborez obedientie in cenobijs nō
ferentes. superba nōn q̄ presumptione
sectantur. sed celeberrimo preelegit mo
nasterio subingari. Abi tamen ne vlo
habitus sui proderetur indicio. induit
veste seculari. multis vt illic moris est di
ebus lacrymās pro foribus excubauit.
atq; ad omniū genua prouolutus. post
corū diuturna fastidia qui ad exploran
dum eius desiderium in vltima eum iaz
estate velut panis egestate cōpulsum. nō
sincere illius propositi sanctitatem expe
tisse dicebant. tandem vt susciperet ob
tinuit. Abi adolescenti cuidam frati q̄
hortum suscepserat excolandū. i admini
culum deputatus. cum h̄o solum omnia
que idem prepositus imperasset. vel que
in iuncti operis cura poscebat. cum amu
ratione taz sancte humilitatis impleret.
verum etiā quedam necessaria opera. q̄
propter horozes sui a ceteris vitabant.
ita furtivo per noctem labore perficeret.
vt diluculo omnis illa congregatio taz
vtilium operum admirās ignoraret au
ctorem. Cunq; ita triennium ferme illic
gaudens desideratis tam iniuriosis bie
ctiōis laboribus exegisset. accidit vt qui
dam frater eidem cognitus exillis vnde
ille discelerat egypti partibus adueni
ret. Qui cum indumentorum eius atq;
officii vilitate promptissime agnitionis
facilitatem diu hesitas cobiberet. post ex
plorationē manifestissimā ad ei genua
prouolutus. priuū stuporem fratribus
cūctis. de hinc prodito etiā nomine. qd
apud illos quoq; precipue sanctitas fa
ma vulgaverat. etiā dolorem compuncti
onis incusit. q̄ scilicet tanti meriti ac sa
cerdotij virum. tam iniuriosis operibus
deputassent. Sed postq; flēs vbertim. z
diabolice inuidie quasi grauem prodi
onis sue imputans casuz. ad monasteri
um suum honorifica fratru custodia am
biente perductus est. exiguo illic tempore
temoratus. rursus offensus est ipsiis ho

noris sui ac primatus obseqyis. ac furtis
ascendens nauem ad palestinā syrie pro
vinciam transmeavit. vbi vellut incipies
atq; nouiscius in illo in quo nos degeba
mus monasterij recept' habitaculo. in
nostra cellula ab abbe preceptus ēcō
manere. Sed ne illic quidem dñi virtu
tes eius ac merita latere potuerūt. Qaz
sili. pditione detectus arz ad monasteri
um suum cum ingenti honorificentia ac
laude renocatus. tandem qd erat esse cō
pulsus est.

Deaduentu nostro ad abbate pynufium. Lap. ii.

Ulm igitur post nō longu tem
pus nos quoq; egypti petere
sancte institutionis desideriū
cōpulisset. summo eu3 affectu ac vſide
rio p̄quirētes. tanta eius sumus grā atq;
hūanitate suscepti. vt nos tāq; p̄stinos
sincellitas etiā cellule sue quā in extrema
horti parte cōstruxerat honoraret hospi
tio. Abi cū fas ardua atq; p̄cella. cui dā
fratri monasterij regulā subēnti. corā oī
bus in synaxi fratribus precepta tradidis
set. q̄ in q̄to vt prediximus institutionū
libro q̄ta potui brevitate cōplexus su3.
tā incōp̄bēnsibilia nobis tāq; mirifica
vere abrenūciatiōis culmā videbātur.
vt nullomodo illuc hūilitatē nostra cre
deremus posse descendere. Igit despe
ratione deiecti. et ipo etiā vultu intimaz
cogitationū amaritudinē non celantes.
ad beatū senē satis anxia mente recurri
mus. Cui. ptinus causam tante mestitu
dinis inquirenti. abbas germanus gra
niter ingemiscens ita respondit.

Interrogatio & penitentie fine et satiſfactiōis indicio. Lap. iii.

Erimanus. Quanto magni
ficentior. atq; sublimior. incog
nito nobis fimo doctrine iter ar
duū p̄cēlissime renunciationis aperi
it. z q̄si remota oclōz n̄o z caligine p̄di
tum celo culmen eius ostendit. tāto ma
iore desperationis mole dep̄mimur. Im
mensitatem siqdem eius cu3 exiguitate

De fine pnie et satisfactōis indicō

viriū nrāz metiētes. et nimiā abiectionē ignaniae nostre cū infinita virtutis ostē se celitudoine conserētes. paruitatē nrāz nō solum ad illa nō posse proficere. verū etiā ab eo qd est teterius deficere posse sentimus. Nam ponderibus nimie te sperationis opressi. quodāmodo te infimis ad inferiora plabim. Unū pinde ac singulare presidium medelā nrīs pōt conferre vulnerib. vt de fine penitētie et maxime de satisfactōis indicō aliq dis camus. vt certi teremissionē precedentiū delictorū possimus etiā ad conscedēda fastigia predicte perfectiōis aīari.

Responso de humilitate interrogatiōis nostre. Cap. iii.

Dynusius. Delector quidē ad modum copiosis būilitatis re stre fructib. q̄s etiam cellule illi us quondā habitatione susceptis nō i curiosa estimatiōe persperi. valdeq̄ con gaudeo. quia id qd a nobis oīm christi anōū insinuis sola forsitan vertor liber tate precipit. tanta admiratione suscipi tis. vt cum ea si nō fallor hanc segnius q̄s a nobis dicta sunt impleatis. cūq̄ sic memini labore opis vñ pene dictorū no stroꝝ exequet industria. ita meritum ve stre virtutis occultis tamq̄ si nulla ad vos eoꝝ que quotidie exercetis aura p uenerit. Sed quia idipm summa laude dignissimū est. qd velut adhuc rudes in cognita vobis esse ista sanctorū instituta teitamini. id qd a nob sedulo postulatis breuiter vt possimus cōplete m̄ur. Ne cessē est enī vt ultra possibilitatē nostrāz atq̄ virtutē. antiq̄ familiaritatis vestre pareamus imperio. Itaq̄ te penitentie exhortatione vel merito multi nō solū di cīs verū etiā scriptis plurima vulgare rū. mōstrantes quāta eius utilitas. qn ta virtus. quātaq̄ sit grā. ita vt deo pre terit facinoribus offensio. tamq̄ iustissi mā pena. p tantis criminibus inferenti si dici fas est quodāmodo obliſtat. et q̄si inuiti vt ita dixerim dexterā suspēdat ul toris. Verū hec omnia vobis. vel p sa

pientia supernaturali. vel pio in defesso sacrarū studio literarū ita cognita eē nō ambigo. vt te his prima plātatio vestre cōversationis inoluerit. Deniq̄ nō de penitētie qualitate. sed de eius fine ac sa tiffactōis indicō solliciti. id qd ab alijs pretermissum est sagacissima interrogatiōne disquiritis. Quapropter omni breui tate atq̄ cōpendio. ppositiōis vestre tesi terio satisfacere nitimur.

De modo penitentie et indulgē tie documento. Cap. v.

Penitētie plena et pfecta diffini tio est. vt peccata. p quib peni tudine gerimus. vel quib nrā consciētia remordet. neq̄q̄ vltēius ad mittamus. Indiciū pō satisfactōis et i dulgētie est affectus quoq̄ corū tenēis cordib expulisse. Rōuerit enī vñusq̄is q̄ nec dū se peccatis pristinis absolutū. q̄diu sibi satisfactōi et geminib incubāti. vel illoꝝ q̄ egit vel similiū criminū ante oculos imago p̄clu serit. eorū q̄ nō di cā oblectatio. s̄ vel recordatio infestau rit mētis archana. Itaq̄ tūc seis q̄ p sa tiffactōne pugilat. a criminib absolūtū. ac de preterit admīssis venīa p̄cepisse pgnoscat. cū neq̄q̄ cor suū eorū dē vicio rū illecebris senserit vel imaginatiōe per strīgi. Quāobrē verissimus qdā exami nato. pnie. et iudex indulgētie in pscia re sidet nrā. q̄ absolutionē reat. nrī an co gnitiōis et iudiciū diē adhuc nob in hac carne cōmorātib detegit. et finē satisfa ctōis ac remissiōis ḡtia pandit. Et vt h eadem que dicta sunt significantius ex primātū nūm̄ temū preterita nobis vi ciōrum contagia remissa credēda sunt cum fuerint de corde nostro presentium voluptatū desideria pariē passionesq̄ depulse.

Interrogatio an reminiscēda sunt pro cordis compunctione peccata. Cap. vi.

Ermanus. Et vnde nob̄ gi gni poterit humilationis illa sancta salutarisq̄ cōpunctio.

Lollatio xx Abbatis Pynufij

que ex persona penitentis ita describit.
pctm meū cognitū tibi feci. et iniustitiā
meā nō operni. dixi pronūciabo adūlūz
me iūsticiā meā dño. vt illd qz qd seq̄e
efficacit' dicere mereamī. et tu remisisti ipi
etate cordis mei. vñ quēadmodū in orōe
pstrati. nosimetiōs ad cōfessionis lacry
mas valebimus excitare per quas deli
ctoz veniaz cōseq̄ mereamur. sū illud.
lanabo per singulas noctes lectū menz.
lachrymis meis stratu3 meum rigabo. si
peccatorum nostrorum memorīā de no
stris cordibus extrudamus. Quā inbe
mū econtrario tenaciter custodire dicē
te domino. Et iniquitatū tuarum nō re
cordabor. tu vero memento. Ob quā rez
nō solum operans. verum etia3 orās ad
peccatorum meorū recordationē mentē
meam de industria renocare contendō.
vt ad humilitatem verā et contritionem
cordis efficacius inclinatus. audeaz di
cere cum ppheta. Vide humilitatē meā
et labore meū. et dimitte omnia pctā mea.
Responsio quoqz anteriorū
actu recordatio sit habenda.

Lap. vii.

Pynufius. Interrogatio vīa
vt iam supra dictum est non de
penitentie qualitate. sed de eius
sine proposita est. et de satisfactionis in
dicio. ad quā cōgrue vt arbitror conse
quenterqz responsum est. Eteruz hqđ
de peccatorū recordatōe dixistis. vtile sa
tis ac necessariū est. sed adhuc agentibz
penitentiam. vt cum inagi pectoris sui cō
tusione proclamēt. Quoniā iniquitatē
ego cognosco. et peccatū meū ptra me ē
semper. Illd et adiiciāt. Et cogitabo p
pctō meo. Dū ergo agimus penitentiā.
et adhuc viciosoz actuū recordatōe mor
temur. necessariū est vt ignē consciē nre
obvitus ex confessione culpe lachrymaz
imber extinguit. Cuz vero cuiqz in hac
hūilitate cordis et spūs p̄tritione defiro.
atqz in labore et gemitu perdurāti. horū
recordatio furerit consopita. et cōscie spi
na de medullis anime gratia dei misera

tis euissa. certū est eū ad satisfactiōis si
nem atqz indulgētie merita peruenisse.
et ab vniuersozū criminū late purgatū.
Ad quā tamen obliuionē nō alias que
nitur. nisi per obliterationē vicioz atqz
actū pristinorū. et perfectā cordis atqz i
tegrā puritatē. quā sine dubio nullū eo
rum qui per ignaniā siue contemptū vi
cia sua purgare neglexerit. assequet. ni
si qui gemitus atqz suspiria mesta in gi
tate continuās omnēs ordiū pristinarū
excorerit labem. et virtute animi atqz ope
re. pelamauerit ad dñm. Delictū meū co
gnitū tibi feci. et iniusticiam meam non
operui. Et fuerūt mibi lachryme mee
panes die ac nocte. vt consequent' mere
atur audire. Quiescat vox tua a plora
tu. et oculi tui a lachrymis. quia est mer
ces opis tui ait dñs. Illd quoqz similit
ad eū voce dñi dirigat. teleni vt nubēi
iqzates tuas. et qzsi nebulā peccata tua.
Et iterū. Ego suz qui teleo iniquitates
tuas. ppter me et pctōz tuoz iā nō recor
dabor. et ita funiculis pctōz suoz qbz
vnusqz p̄stringit' absolutus. dñō cū
omī grāriū actiōe cātabit. Dirupisti vin
cula mea. tibi sacrificabo hostiā landis.

De diversis penitentie fructi
bus.

Lap. viii.

Dicit illam nāqz generalem bap
tismi gratiā. et illud preciosissi
mū martirij donū qd sāguinis
ablutione conquiritur. multi sunt peni
tentie fructus. per quos ad expiationem
criminū peruenitur. Non enī tantū sim
plici illo p̄nne noīe salus eterna reprobis
titur. de q̄ btūs apls petrus. Penitemē
inqt et p̄utimini vt delectantur pctā vīa.
Et iohānes baptista vel ipē dñs. Deni
tentiam agite appropinquabit enim reg
num celorum. Sed etiam per charitati
affectum peccatorum moles obruitur.
charitas enim operit multitudinē pctō
rum. Similiter etiā per elemosynarū fru
ctū vulneribus nostris medela p̄stat. qz
sicut aquaextinguit ignem. ita elemosy

De fine pnie et satisfactōis indicio

na extinguit peccatum. Ita et per lachrymarum profusionem conqueritur ablūtio peccatorum. Lanabo enim per singulas noctes lectum meum. lachrymis meis stratum meū rigabo. Deniqz ostendit eas subiungens non inamiter fuisse profusas. Discidite inquietes a me omnes q̄ operamini iniquitatē. quoniam exaudinit dñs vocē fletus mei. Necnon per criminū confessionē eoz abolitio conceditur; Dixi enī ait pronūciabo aduersuz me in iusticiam meā dño: et tu remisisti impie tate cordis mei. Et iterū. Narratū iniquitates tuas p̄nus ut iustificeris. Per afflictionē quoqz cordis et corporis admis sorū scelerū remissio similiter obtinetur. Nam vide inquit humilitatem meam et laborem meum. et dimittit omnia pecata mea. Precipueqz per emendatio nem morum. Nam auferre inquit malum cogitationum vestrarū ab oculis meis quiescite agere peruerse. discite be nefacere. q̄rite in diuinū subuenite oppres so. indicate pupillo. defendite viduā. et venite et arguite me dic dñs. Et si fuerint peccata vestra ut coccinū. velut nix deal babūtur. et si fuerint rubra quasi vermiculus. velut lana alba erūt. Interdū etiam in intercessione sanctorū im petratur ve nia delictorū. qui enī scit fratres suū pecca re peccatū nō ad mortē. petat et dabit ei vitā deus peccati nō ad mortē. Et iterū. Infirmatur q̄s ex vobis. inducat p̄sbiteros ecclesie et orent super eū. vngentes eū oleo in noīe dñi. et oratio fidei saluabit infirmū. et allenabit eum dñs. et si in peccatis sit dimittentur ei. Nonūqz misericordie ac fidei merito labes exequit vicioz. sū illud. Per misericordiam et fidei purgatur peccata. Per cōfessionē plerūqz et salutē eoz qui nostris monitis ac p̄dicatione saluatūr. qm̄ qui cōverti se ferit peccatorē ab errore vie sue saluat animā eius a morte. et operit multitudinem peccatorū. Per indulgentiā nibilominus et remissionē nostrā ad indulgentiā nostrorū facinorū permenit. Si ei dimise

ritis hominibus peccata eoz. dimittet et vobis pater vester celestis delicta vīa. Videlis ergo quantos misericordie aditus patefecerit clemētia salvatoris. ut nemo salutem cupiēs desperatione frangatur cum videat setantis ad vitam remedijz inuitari. Si enī pro infirmitate carnis afflictione ieūniorū abolere te peccata non posse causaris. nec potes dicere. genua mea infirmata sunt a ieūniō. et caro mea immutata est propter oleu. quia ci nerem tanqz panem manducabam. et potum meum cum fletu miscebam. elemosinarum ea redime largitate. Indigentissi nō habes qđ impartias. licet nullum ab hoc opere necessitas inopie ac paupertatis excludat. quādoquidem et illius vidue duo tantū era. ingentibus diuitium mūneribus preferantur. et pro calice aq̄ fri gide mercedem se redditumz dñs remittat. certe absqz illis morū poterit emētatione purgari. Si si perfectionem vir tutum extinctione viciorum omnīū non potes adipisci. sollicitudinē piā erga vīlitatem alienē salutis impende. Si antē te idoneum huic ministerio non esse con quereris. operire peccata poteris charita tis affectu. In hoc quoqz si te fragilez fecerit quelibet mentis ignavia. oratione saltem atqz intercessione sanctorū remedia vulneribz tuis humilitatis affectuz submissus implora. Postremo quis est qui nō possit suppliciter dicere. Octū meū cognitum tibi feci. et iūsticiā meā nō operui. ut per hanc confessionē etiā illud confidenter subiungere mereat. Et tu remisisti impietatem cordis mei. Si si verecundia retrahente renelare ea coraz hominibus erubescit. illi quem laterē nō possunt confiteri ea iugi supplicatiōe nō desinas ac dicere. Iniquitatem meaz ego agnosco. et peccatum meū contra me est semper. tibi soli peccavi. et malum coraz te feci. qui et absqz ullius verecūdie publicatiōe curare et sine īpperio p̄ctā dona re p̄suēnit. Post istud quoqz tam prom ptum certumqz subscidiūz. aliud quoqz

Collatio xx Abbatis Pynufij

ad huc facilis largita est nobis dimina dignatio. ipamq; remedij opem nostro cōmisit arbitrio. vt indulgentia nostro rū scelerum pro nostro presumam⁹ affec tu. dicētes ei. **D**imitte nobis debita no stra. sicut ⁊ n. d. tebi. nolstris. **Q**uisq; igitur ad indulgentia suorum criminū desiderat peruenire. istis semetipm apta restudeat instramētis. nec obdurati cor dis perniciacia a remedio salutari fonte tāte pieratis auertat. quia etiā si hec oia fecerimus. nō erunt idonea ad expiatio nem scelerū nostrorū. nisi ea bonitas dñi clementiaq; delenerit. **Q**ui cuz religiosi conatus obequia supplici mēte a nobis oblata perspererit. exiguos paruosq; co natus imensa liberalitate prosequit di cens. **E**go sum ego sum qui deleo iniq; tes tuas. ppter me. ⁊ peccatoz tuoz iam nō recordabor. **A**d hunc ergo quē prediximus statum quisq; concenderit. satis factionis gratiā quotidianis ieiunijs et mortificatiōe cordis ⁊ corporis assequit q; scriptū ē. **S**ine sanguinis effusioe n̄ fit remissio. **N**e imerito. **C**aro ci ⁊ sanguis regnū dei possidere n̄ pnt. **E**t ideo quis. quis ab huius sanguinis effusione gla diū spūs qd est verbū dei voluerit inibi. bere. absq; dubio illa bieremie prophete maledictione plectetur. **N**am maledict⁹ inquit qui prohibet gladium suū a sa gmine. **H**ic namq; est gladius qui illuz noxiū sanguinē quo aiatur materia pecatorum salubriter fundens. quicquid reperit in membris anime nostre carnae le terrenū ve concretū. resecat ⁊ abscidit ac mortificatos vicijs vivere deo ⁊ spi ritibus facit rigere virtutib⁹. et ita iaz nō recordatione veteris admissi. s̄ spe futurorum gaudiorū flere incipiet. nec taz de preteritis malis q; de futuris seu ven turis cogitans bonis. nō ex peccator⁹ me rore lachrymas. sed ex externe illi⁹ leticie alacritate profundit. atzobliuiscens ea quæ posteriora sunt. id ē carnalia vicia. ad ea que iante sunt extēditur. hoc ē spitalia dona atq; virtutes.

O ut ilis sit profectus oblinio peccati. et q; flagitorū recorda tio sit vita da.

Lap. ix.

Osterū qd pauloante dixisti. te etiam de industria preteritorū peccatorum memoria retracta. re hoc fieri nō oportet. quinimo etiā si vi olenter irrepserit protinus extrudatur. **M**ultum namq; retrahit mentē a contē plationis puritate eius precipue q; in so litudine cōmoratur. implicās eam sordi bus mundi huius ⁊ pretiocans fetore vi ciorum. **D**um enī recolis ea que fm pū cipem seculi huius sine per ignorantias sine per lasciviam cōmisisti. vt concedaz tibi quod in hac cogitatione posito oble ctatio nulla subrepat. certe antique pū tredinis vel sola contagio necesse est vt retro mentem fetore corripat. et spirita lem virtutū fragrantia. id est. suanita tem boni odoris excludat. **C**um ergo p̄ teritorum memoria viciorū pulsauerit sensum. ita ab ea resiliendum est sicut refugit vir honestus et granis si impudice ac procacis femme in publico aut collo quis aut amplexib⁹ appetatur. **Q**ui vti q; nisi se a contactu eius festinus abstira xerit. et vel brevissimā moram in honeste cōfabulationis admiserit. etiam si cōsen sum ipudende respuat voluntatis. infamie tamen ac reprehensionis notam cū etorum preterentiū iudicio nō euadit. **I**ta igit̄ etiā nos optet cuz fuerimus in huiusmodi cogitationes pestifera recordatione dēdicti. raptim ab earum contemplatione discedere. et implere illud quod a salomone precipitur. sed exili inquit. noli temorari in loco eius. neq; intendas oculum tuū in eam. ne videntes nos angeli immundis ac turpib⁹ cogita onibus innolutos. nō possint de nobis preterentes dicere. **B**enedictio domini super vos. benedixim⁹ vob in nomine domini. **I**mpossibile namq; est mentem bonis cogitationibus immorari. cum p̄ncipale cordis ad turpes atq; terrenos intui tus fuerit deploratum. **G**era est enī illa

De fine pnie et satisfactiōis indicio

salomōis snia. oclū tui cū viderit alienā. os tuū tūc loquēt̄ p̄nia. t̄iacebatq; i corde meo. & sicut gubernator in magna tempestate dices aut̄ percusserūt̄ me. sed nō tolui. et deluserūt̄ me. ego aut̄ nesciū. **D**erelictis ergo nō solum turpib; & etiā terrenis cogitationib; vniuersis. erigenda est semper ad celestia nostre mētis intentio. s̄m saluatoris nostri sententiam. **A**bi eī ego suz̄ iqt̄ illic & m̄ster meo erit. Solet enī frequēter accidere. vt dum v̄l suos vel alioꝝ lapsus. imperitorꝝ q̄spīā miserantis retractat affectu. ip̄e etiam s̄b tilissimi teli volnptuario persiringatur assensu. et initū sub specie pietatis exortū. obſcenō ac noſio fine cōcludat. Sūt enī vie quē vidēt̄ apud homines recte noniſſima aut̄ earū veniēt in p̄fundum inferi. **Q**ua ppter studendum est nob̄ ut virtutū potius appetitu et desiderio regni celorū. q̄s noſijs vicioꝝ recordationib; nosmetip̄os ad cōpunctionē laudabilem. puocemus. q̄ necesse est tādū quēpīam pestilentissimis cloace fetorib; prefocari. quādū supra eam stare vel cēnum eius voluerit cōmouere.

De satisfactiōis indicio et obliuione preteritorum criminum.

Lap. x.

Duerimus aut̄ nos ut sepe diximus. tūc demū pro preteriſ ſatisfecisse peccatis. cū ip̄i motus atq; affectus per quos penitenda cōmisiſsimus. fuerint de nostris cordib; amputati. Qd tamē nullus obtinere posse fecredat. q̄ nō prius ip̄as causas atq; matērias. p̄ quibus in illa collapsus est criminā. om̄i spiritus feruore succiderit. vt verbi gratia. si in fornicationē vel adulteriū perniciosa feminariū familiaritate collapsus est. summa festinationē etiā ipsum earū deuicit aspectū. aut certe. si per abundantia vini epularūq; est nimicatae succensus. illicitam ciborūz crapanlam summa diſtrictione castiget. Etrurūz. si in periuriū. aut furtū. aut homicidiuꝝ. aut blasphemā. pecuniarū desiderio atq;

amore corruptus incurrit. materiā animiſcie illectricē ſue deceptiōis abſcidat. Si in iracundie viciū. ſuperbie paſſiōe p̄pellitur. arrogantię ip̄ius ſomitē ſumma hūilitatis virtute cōellat. Et ita vt vnuꝝ quodq; peccatū possit extigi. cauſa atq; occasio per quā vel ob quam admissum est debet p̄mitus amputari. Isto etenī curationū remedio. ad obliuioneꝝ quoq; admittorū criminū ſine dñbio p̄uenietur.

In quo temporaliter ſit agēda penitudo et in quo fine habere possit.

Lap. xi.

Erum iſta predice obliuionis diffinitio ſup capitalib; tantū ſit criminib; cōſtituta. quē moſayca quoq; lege dānantur. quorū ſicne p̄ p̄fatiōez bonam ab iſciuntur vel cōſiuntur affectus. ita etiā accipit p̄nia fine. Leterū ab ip̄is minutis in quibus ſcriptū es inſtus cadit in die. vt ſcriptū eſt. etre ſurget. nūc deenit penitudo. Aut eī per ignorantia. aut per obliuionē. aut p̄ cogitationē. aut per hūonem. aut per obrepotionē. aut per neceſſitatē. aut per fragilitateꝝ carnis. ſingulis diebus vel inuiti vel volentes frequēter p̄cta incurrim⁹. pro quib; et dauid orans dñm. purificationē atq; indulgētiā deprecatur dicens. Delicta quis intelligit. ab occultis meis munda me. et ab alienis parce ſerno tuo. **E**t apluſ. Non enī qd volo bonū hoc facio. b̄ qd odi malum hoc ago. Et p̄ qui bus idem etiam euilās p̄clamauit. In felix ego homo. quis me liberabit de corpore mortis hūinis. Tanta enī in his ſacilitate tanq; naturali lege prolabilim⁹. vt quantalibet circumſpectione atq; cū ſtodia caueantur. nō poſſint ad plenum iſta vitari. De his ſiquidem vnuſ diſcipulorū quez diligebat iſus. abrupta definitione pronūciat dicens. **H**i dixerimus. quia peccatum non habemus. ip̄i nos ſeducimus. & verbum eius nō eſt in nobis. Proinde ad perfectionis culme pertingere cupienti. nō ſatis proderit ad

ſacramentū p̄f

171

172

r

Capitula

finem penitentie peruenisse id est ab illi
citis tempore nisi etiam in illis virtutibus i
defesso cursu semetipm semper excederit
quibus ad satisfactiois indicia perueni
tur. Nec enim a fetidissimis criminum soz
dibus que abducere dominus quemque ab
abstinentie sufficiet nisi etiam illaz bona
virtutum fragrantia qua dominus de
lectat puritate cordis et apostolice chari
tatis perfectio posse dederit. Hucusque ab
bas pynusius de satisfactionis indicio
ac penitentie sine dissimilitudine. Qui licet ut
enim cenobio residere mallemus sollicito
deprecaretur affectu. Tamen fama
scybotice soliditudinis invitatos cum re
tinerent posset emisit.

Explícit collatio habita cuius ab
bate pynusius de penitentia si
ne et latissimis indicio. In
cipiunt capitula collatiois ab
batis theone de remissione qui
quagesime. **L**ap. i.

- O**modo theonas ad abbatem
iobannem venerit.
ij Exhortatio abbatis ioban
nis ad theonam et ceteros quod cu
eo venerunt.
iiij De decimarii et primaria oblatio
iiij De abraham danid et ceteri san
cti in maledicta legis fuerint super
gressi.
v De sub euangelij gratia degentes
supare tebeat maledicta legalia
vi De euangelij gratia sicut perfectis
tribuit regna celorum ita veniabi
liter sustentet infirmos.
vij De in nostra situm sit potestate.
vtrum sub euangelij gratia an in
legis velimus terrore persistere.
vij Quoadmodum theonas coniu
gem suam ut et ipsa renunciaret ex
hortatus sit.
ix Quoadmodum non acquiesceret te
xore sua ad monasterium peruo
larit.
x Satisfactio pro eo ne discidia co
ingibyli shadinge videamur.

- xi Inquisitio cur in egypto fodi vi
ebus quinquagelimen ieiunie
tur nec genna in oratione cura
uentur.
xii Responso de natura eorum quibus
na vel mala vel media sunt.
xiii Quale bonum sit ieiuniu.
xv De non sit principale bonum ieiuniu.
De principale bonum non propter inferi
us bonum debeat exerceri.
xvi Quoniam ceteris bonis principale
discernatur bonum.
xvij De rore et utilitate ieiuniu.
xviii Non spicigruum esse ieiuniu.
Interrogatio cur totis quinq
ginta diebus ieiuniu relaxet.
xx Responso.
xxi Interrogatio utrum abstinentia ie
iuniu relaxata non oblit corporis
castitati.
xxii Responso de seruando continen
tie et temperamento.
xxij De refectione iste atque mensura.
xxiv Interrogatio de diversa obfua
tione quadragesime.
xxv Responso pro quadam decimas
quadragesime ieiuniu referat.
xxvi Quomodo etiam primicias no
stras domino debeat offerre.
xxvij Cur diverso dierum numero qu
ad dragesima a plerisque obnunt
xxviii Quare vocetur quadragesima
cum triginta et sex tatummodo
diebus ieiunctur.
xxix De perfecti supergradientur legem
quadragesime.
xxx Decausa et initio quadragesime.
Interrogatio quemadmodum in
telligi tebeat quod ait apostolus
peccatum in vobis non domi
bitur.
xxxi Responso de differentia gratie
et legalium preceptorum.
xxxij De eo quod leuiora sunt euangelij pa
cepta quam legis.
xxxvii Quemadmodum quis probetur
esse sub gratia.